

og jeg ved sikkert, at denne Ytring har han aldrig brugt, han har aldrig sagt, aldrig tænkt noget lignende. Jeg ved, at der stod en lignende Ytring i et kjøbenhavnsk Blad Morgenen efter Branden, en Ytring, der lød saaledes: „Paa denne Tomt rejses ikke noget Kristiansborg for tredje Gang“, og jeg ved, at da Berg saa denne Ytring, misbilligede han den i høj Grad. Dog vil jeg minde om, at afdøde Berg siden, da Sagen kom til alvorlig Behandling i Rigsdagen, den 31te Marts 1887, sagde offentlig i Salen: Saa længe Grundloven ligger i Grus, bygge vi ikke nogen ny Kongeborg. Men det er noget ganske andet end at sige: Her skal ikke rejses nogen Kongeborg mere.

Med Hensyn til Grundlaget for den Konkurrence, man nu paatænker, skal jeg sige, at det har altid været min Opfattelse, at Slottet burde genopbygges i alt væsentligt, som det var før Branden. Jeg har troet, det var den billigste Maade at gøre det paa, og jeg har ogsaa troet, det kunde gøres paa hensigtsmæssig Maade, saaledes, at Slottet blev en Bolig for Rigsdagen og Højesteret. Og jeg har heller ikke noget imod, at Slottet kom til at indeholde Repræsentationslokaler for Kongen. Jeg kan ikke forstaa, at der er nogen Nødvendighed for en Kongebolig, men nok for en Bolig for Rigsdagen og en Bolig for Højesteret og for Repræsentationslokaler for Kongen, og maaske, som Landstinget antydede i 1887, til ministerielle Lokaler. Jeg skal ikke opholde mig ved, at der er stærk Trang til en Bolig for Rigsdagens Vedkommende, det kan enhver jo tage og føle paa. Det er jo usømmeligt, at Rigsdagen bor her i denne Kaserne, hvor der er daarlig Plads og daarlig Luft. Jeg skulde som sagt gerne se Slottet genopført, saaledes som jeg har nævnt i store Træk. Jeg ved godt, der er andre, der have en anden Mening. Ikke blot have vi hørt den ærede sidste Taler udtale sig om en særlig Rigsdagsbygning, jeg ved ogsaa, at der er adskillige paa den anden Side, der staa med den Opfattelse, at vi kunne ikke faa en passende Rigsdagsbygning, medmindre den bliver opført særligt. Jeg tillader mig dog indtil videre at holde mig til den Opfattelse, som jeg stadig har syslet med, at Slottet skulde genopføres i alt væsentligt i sin tidligere Skikkelse. Jeg erkender, at det er lidt ejendommeligt, at denne Ruin har staaet i 14 Aar. Jeg erkender, at det er en Skam for Landet, at den bliver ved at staa, og jeg er overbevist om, at Slottet havde været genopbygget for længe siden,

dersom vi ikke havde haft de provisoriske Tilstande, som vi have levet under i det meste af disse 14 Aar. Jeg siger derfor, at naar denne Ruin er en Skam for Landet, staa den tillige som et uhyggeligt Mindesmærke om de Tider og Forhold, vi have levet under i dette Land, og af Hensyn hertil turde det ogsaa være ønskeligt at faa dette stygge Mindesmærke fjernet snarest muligt.

Saa møder os imidlertid det store Spørgsmaal: Ere Udsigterne til at faa fat paa denne Sag gode i Øjeblikket? Vi kunne vist ikke nægte for os selv, heller ikke de Herrer paa den anden Side, at Udviklingen i de sidste 20 Aar har ført med sig, at Befolkningen i sin Helhed ikke er synderlig begejstret for at bygge Slotte paa ny. Det er en meget almindelig Betragtning i Befolkningen: Naar vore Krav og vore Ønsker, som vi have arbejdet for i en lang Aarrække, skulle vente, saa faar det i Guds Navn ogsaa vente med Slottet. Ligeledes mener jeg, at vi vistnok alle sammen maatte kunne være saa nogenlunde enige om, at det belejlige Øjeblik til at tage fat paa denne Sag, eller Betingelserne for i det hele at tage fat paa den og faa den løst, vare, at vi stod i en lykkelig Udvikling, hvor vi gensidig paa Forfatningens Grund hjalp hinanden, saa godt vi kunde, for gennem Reformarbejdet at skabe lykkelige Hjem i Landet. Summen af hele vor Gerning skulde dog være den, at gøre, hvad vi kunne, for at skabe lykkelige Hjem i Landet, og hvis vi stod i en saadan Udvikling, mener jeg, det var paa Tide at tage fat paa Slottet; og saa er jeg ogsaa overbevist om, at Forslaget vilde blive vedtaget med stort Flertal i begge Ting. Jeg henstiller nu til den høje Ministers Overvejelse og til Overvejelse i Almindelighed: er denne Betingelse til Stede i dette Øjeblik? Tror man, Tiden er belejlig nu, efter at denne Sag har hvilet i saa mange Aar — og vi ere jo ikke blinde for, nogen af os, at den har egentlig hvilet af politiske Grunde. Men er nu det belejlige Øjeblik kommet? Tror Ministeriet, at det staaer i et saadant Tillidsforhold til det andet Ting, til den offentlige Mening i Landet i det hele, at det har Udsigt til at kunne gennemføre denne Sag i Øjeblikket? Er det ikke sandsynligt, at Befolkningen nu ligesom tidligere vil sige som saa: Der er nu disse Skattelove, og der er Toldloven og meget andet, som vi have gaaet og ventet paa, og vi faa ikke noget af det; saa kunde det ogsaa vente med Slottet indtil videre. Og endelig, tror man,